

Finanční otázky při transformaci

25.6.2025 - | Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR

Jednou z hlavních překážek přesunu péče do komunity, na kterou naráží MŠMT v rámci spolupráce s krajskými úřady, je obava krajských úřadů, že s transformovanou péčí jsou spojené zvýšené náklady pro kraje zřizující dětské domovy (dále jen „DD“) a transformované domácnosti tak nebudou finančně udržitelné.

V návaznosti na to připravilo MŠMT, Oddělení rovného přístupu ke vzdělání a ústavní výchovy, tento datově analytický podklad:

Financovani_detskych_domovu_analyza_statistickych_dat.pdf (513,83 KB)

Hlavní závěry analytického podkladu jsou následující:

Na základě analýzy dat výše lze konstatovat, že **obava ze zvýšených krajských nákladů v případě transformace není odůvodněná**. Kraje, kde došlo doposud k nejvýznamnějšímu pokroku v transformaci péče (přesunu péče o rodinných domů a bytů v komunitě), tj. zejména v Pardubickém a Karlovarském kraji, vynakládají na dětské domovy méně, než je v ČR obvyklé v mnoha jiných krajích, kde převažuje ústavní model péče.

Při transformaci dětských domovů **je možné uskutečnit přesun péče do rodinných domů a bytů v komunitě bez výrazného zvýšení nákladů pro kraj**:

Předpokladem je:

1. **zrušení školních jídelen,**
2. **opuštění původních objektů/areálů s vysokými náklady na provoz a údržbu,** s čímž jsou spojené úspory na energiích a materiálu, ale i na provozním personálu,
3. **snížení počtu dětí na skupinu,** s tím spojené zvýšení počtu skupin a **navýšení normativního financování ze strany MŠMT** (spolu se zvýšením počtu skupin je nicméně nezbytné posílit personální zajištění, MŠMT připravuje úpravu požadavku na personální zajištění péče v DD ve vyhlášce 438/2006 Sb. na minimálně 4 pedagogické pracovníky na 1 rodinnou skupinu).

Matematika transformace je následující: v závislosti na tom, kolik má transformující se DD ústavního typu provozního personálu a v jak moc naddimenzovaném objektu (areálu) aktuálně funguje, je možné v procesu transformace ústavu pečujícího o 30 dětí dosáhnout úspory 2 až 3 miliony Kč ročně na provozním personálu a 1 až 2 mil Kč ročně na nákladech na provoz objektu. **Celkem je tedy možné díky zrušení školní jídelny a opuštění původních nevhodných objektů ušetřit 3 až 5 mil. Kč ročně na 1 zařízení.**

To jsou dostatečné prostředky na zaměstnání 6 až 9 nových asistentů pedagoga, tedy 1,5 až 2 úvazků pro každou z 5 až 6 skupin v zařízení.

Pokud k tomu navíc kraj udržoval příliš vysoké počty dětí v rodinných skupinách (více než 6 dětí na skupinu), je možné, aby došlo ke zvýšení počtu skupin v některých zařízeních a s tím spojenému navýšení normativního financování z MŠMT, které činí 3,4 mil. Kč ročně na každou rodinnou skupinu

(např. DD s průměrnou obsazeností 30 dětí, který má nyní pouze 4 rodinné skupiny, může zvýšit počet skupin na 5 a získat nárok na dodatečných 3,4 mil. Kč ročně). A díky tomu prostředka na dalších přibližně 5 asistentů pedagoga.

Je nutné pracovat s rizikem, že v průběhu procesu změny, kdy budou současně nadále v provozu původní objekty a transformované domácnosti, může docházet k dočasnému zvýšení nákladů.

Věříme, že tento datově analytický podklad pomůže krajům v rozhodnutí zapojit se do procesu deinstitucionalizace a také jim pomůže překonat obavy z toho, jak tuto změnu dlouhodobě ufinancovat.

<https://msmt.gov.cz/vzdelavani/socialni-programy/financni-otazky-pri-transformaci>